

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/86/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620202235
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5620202235.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti F. A., nar. XX. XX. XXXX a T. A., nar. XX. XX. XXXX, prihlásené k trvalému pobytu O. XXX/X, E. F., v súčasnosti obidve deti u starých rodičov, deti matky L. A., nar. XX. XX. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu O. XXX/X, E. F. a otca F. A., nar. XX. XX. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu H. XXX/X, E. F., v konaní o návrhu starých rodičov maloletých detí T. I., nar. XX. XX. XXXX a X. I., nar. XX. XX. XXXX, obaja prihlásení k trvalému pobytu O. XXX/X, E. F., na zverenie maloletých detí do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci odovzdania maloletých detí do ich starostlivosti **z a m i e t a**.

II. Súd **z a č í n a** konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletých detí F. A., nar. XX. XX. XXXX a T. A., nar. XX. XX. XXXX do starostlivosti.

III. Súd **n a r i a d ť u j e** neodkladné opatrenie :

1. Maloleté deti F. A., nar. XX. XX. XXXX a T. A., nar. XX. XX. XXXX **s a** do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/86/2020 **z v e r u j ú** do starostlivosti starých rodičov T. I., nar. XX. XX. XXXX a X. I., nar. XX. XX. XXXX.

2. Matka **j e** až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/86/2020 **p o v i n n á p r i s p i e v a ť** na výživu maloletých detí F. A., nar. XX. XX. XXXX a T. A., nar. XX. XX. XXXX, a to každého z nich mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám starých rodičov.

3. Otec **j e** až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/86/2020 **p o v i n n ý p r i s p i e v a ť** na výživu maloletých detí F. A., nar. XX. XX. XXXX a T. A., nar. XX. XX. XXXX, a to každého z nich mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám starých rodičov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Starí rodičia podali na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 03. 08. 2020 návrh **na zverenie** maloletých detí F. A., nar. XX. XX. XXXX a T. A., nar. XX. XX. XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadajú, aby súd podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku maloleté deti dočasne odovzdal do ich

starostlivosti a každého z rodičov zaviazal prispievať výživným v minimálnom rozsahu. Svoj návrh odôvodnili tým, že v domácnosti matky sú od marca 2020 vážne problémy. Matka nadmerne požíva alkoholické nápoje, momentálne je hospitalizovaná na uzavretom psychiatrickom oddelení v Liptovskom Mikuláši. Počas pandémie COVID-19 nechodila domov, nevenovala sa maloletým deťom. Keď domov prišla, bola pod vplyvom alkoholu, maloletým deťom vulgárne nadávala, aj ich fyzicky napadla. Deti sa matky boja. Otec maloletých je nezamestnaný, býva u svojich rodičov, príležitostne požíva alkoholické nápoje. Navrhovatelia poukázali na to, že rodičia detí nie sú momentálne v stave zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletých. O maloleté deti sa aktuálne starajú oni ako starí rodičia. Deti majú v ich domácnosti zariadené všetky potrebné veci.

2. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 24 CMP, konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

Podľa § 27 CMP, ak sa konanie začalo bez návrhu, doručí súd uznesenie o začatí konania účastníkom do vlastných rúk.

Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 o životnom minime, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 98,08 eura mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa, o nezaopatrené dieťa.

3. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Starí rodičia podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci výživného podľa § 366 CMP a podľa § 367 CMP vo veciach osobnej starostlivosti o maloletých. Podaným návrhom (petitom) sa domáhajú odovzdania maloletých detí do ich starostlivosti v zmysle § 367 ods. 1 CMP. Dôvodom je, že rodičia v súčasnosti nedokážu zabezpečiť starostlivosť o deti. Z návrhu je zjavné, že maloletí bývajú v domácnosti starých rodičov. Podľa uvedeného ustanovenia môže súd neodkladným opatrením nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Takéto neodkladné opatrenie je možné nariadiť na návrh, aj bez návrhu. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté deti nachádzajú v dispozičnej sfére starých rodičov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v časti týkajúcej sa odovzdania detí do starostlivosti starých rodičov nie sú splnené zákonné podmienky na nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia, a preto ich návrh v súlade s § 328 ods. 1 CSP v tomto rozsahu zamietol (výrok I.). Súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by rodičom uložil povinnosť odovzdať maloletých do starostlivosti starých rodičov, keďže maloletí sú už fakticky v ich starostlivosti.

4. Súd však mal vykonaným dokazovaním osvedčené, že v danej veci je, napriek zamietnutiu návrhu starých rodičov, nevyhnutne potrebné, aby boli neodkladne upravené pomery účastníkov konania, pretože rodičia maloletých spolu nežijú a o deti sa aktuálne nedokážu postarať. Súd je toho názoru, že pomery účastníkov konania si vyžadujú okamžitú úpravu neodkladným opatrením, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu (§ 360 ods. 1 CMP). Na základe toho súd začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletých detí do starostlivosti (výrok II.).

5. Osobitné neodkladné opatrenia ustanovené v Civilnom mimosporovom poriadku nepredstavujú taxatívny výpočet neodkladných opatrení, ktoré súd môže nariadiť. Do úvahy prichádzajú aj iné neodkladné opatrenia, a to s poukazom na § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 325 CSP. V uvedených prípadoch je potrebné použitie všeobecnej úpravy neodkladných opatrení ustanovenej v Civilnom sporovom poriadku. Preto súd pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vo veci zverenia detí do starostlivosti starých rodičov vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletých detí je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem detí, najmä na ich zdravie, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/30/2019 zo dňa 03. 10. 2019, právoplatným dňa 08. 11. 2019, súd rozviedol manželstvo rodičov maloletých detí. Obidve deti boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého F. sumou 80,- EUR mesačne a na výživu maloletého T. 70,- EUR mesačne. Podľa tvrdení uvádzaných v návrhu matka nie je momentálne schopná zabezpečiť riadnu starostlivosť o deti. Dôvodom je požívanie alkoholu a liečba na psychiatrickom oddelení. Z predloženej zápisnice zo stretnutia rodinného kruhu, konaného dňa 03. 08. 2020, vyplýva, že ani otec detí nemôže zabezpečiť ich starostlivosť. Je nezamestnaný a stará sa o svoju matku, ktorá má zdravotné problémy. Maloletý T. sa vyjadril, že chce ostať bývať u starých rodičov aj spolu s bratom. Maloletý F. uviedol, že matka nie je schopná sa o nich postarať, starajú sa o nich starí rodičia. Vzhľadom na to, že deti sú vo faktickej starostlivosti starých rodičov, ktorí sa o ne chcú naďalej starať, rešpektujúc citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, zveril maloletých do starostlivosti navrhovateľov (výrok III.).

6. Súčasne súd na základe návrhu starých rodičov uložil matke a otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí v nevyhnutnej miere, a to každému z nich sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima (od 1. 7. 2020 vo výške 98,08 eura) na nezaopatrované neplnoleté dieťa, ktorá v súčasnej dobe predstavuje 29,42 eura mesačne. Lustráciou v Sociálnej poisťovni bolo zistené, že matka nie je zamestnaná, je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, nepoberá dôchodkovú, nemocenskú, úrazovú dávku ani dávku v nezamestnanosti. Otec bol zamestnaný do 30. 06. 2020. Rovnako nie je poberateľom žiadnej dávky. Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb maloletých detí. O tejto výške výživného bolo rozhodnuté s poukazom na § 62 ods. 3 ZR ako o minimálnej zákonnej výške výživného, z dôvodu, že súd pri neodkladnom opatrení nemá reálnu možnosť zistiť schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky na to, aby mohol určiť skutočnú objektívnu sumu výživného. Bez ohľadu na to, aký majú rodičia príjem a aké sú ich majetkové pomery, alebo aké sú odôvodnené potreby maloletých, sú povinní zo zákona prispievať na výživu detí aspoň v minimálnom rozsahu, čo je aktuálne 29,42 eura mesačne. Výživné sú povinní platiť vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca k rukám starých rodičov. Takéto neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany rodičov.

7. O návrhu starých rodičov na zverenie detí do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti sa bude rozhodovať vo veci samej. Vo veci samej súd vykoná potrebné dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmami maloletých detí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).